

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 532

van **JAN LAEREMANS**

datum: 5 maart 2021

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Meelooptrajecten voor aspirant-directeurs - Inhoud en modaliteiten

De job van directeur wordt alsmaar meer een knelpuntfunctie, net als die van leraar. Er is een groeiende uitstroom van schoolleiders tijdens de loopbaan. Het aantal directiewissels in het onderwijs ligt dan ook vrij hoog.^[1] Heel wat potentiële kandidaten voor het ambt van directeur twijfelen of ze effectief zouden ingaan op het aanbod om directeur te worden of om zich kandidaat te stellen voor een vacature, en zeker in het geval van zij die momenteel nog buiten het onderwijs staan. Dikwijls is die functie een grote stap in het onbekende, soms zelfs voor leerkrachten met enige ervaring, laat staan voor degenen die van buiten het onderwijs komen. Om de twijfel en koudwatervrees van kandidaten weg te nemen of althans wat te milderen, wil de Vlaamse Regering het mogelijk maken dat een inrichtende macht, een scholengemeenschap in het basis- of secundair onderwijs of een samenwerkingsverband van inrichtende machten, de mogelijkheid kan bieden aan een kandidaat-directeur of een geïnteresseerde - zowel een reeds geselecteerde kandidaat-directeur voor een effectieve vacature als een potentiële of geïnteresseerde kandidaat - om gedurende een bepaalde periode mee te lopen met een of meer ervaren directeurs.

Zo bevestigde de minister ook in zijn antwoord op de vraag om uitleg van collega Grosemans over dit onderwerp.^[2] De minister gaf toen tekst en uitleg omtrent de inhoud en modaliteiten van dit traject, maar er zijn nog enkele zaken die mijn inziens nog enige opheldering vergen.

1. Dit meelooptraject kan worden opgenomen door zowel een personeelslid dat aangesteld is in een ambt in onderwijs als door een externe persoon die (nog) niet in onderwijs is aangesteld (een zogenaamde zij-instromer).

In hoeverre kan en zal de aard en de inhoud van dit traject verschillen naargelang de kandidaat al ervaring heeft in het onderwijs?

Ik kan me voorstellen dat men bijvoorbeeld een zij-instromer zonder of met slechts weinig ervaring in het onderwijs vooral zal laten meekijken/deelnemen bij directietaken die meer gebonden zijn aan het echt schoolse, het lesgebeuren en het lerarenkorps, zoals het bijwonen van personeelsvergaderingen, een klassenraad, een lesvisitatie, of eventueel een oudergesprek. Omgekeerd zal een leraar die directeur wil worden en het specifiek schoolse al kent, meer hebben aan een introductie in zaken die meer te maken met het beheer van een school, zoals de financiële kant, of aan een directie-overleg of een vergadering van het lokaal overlegplatform (LOP).

2. Kan en zal de inhoud en de invulling van het meelooptraject verschillen naargelang de aanleiding, namelijk of dat naar aanleiding is van een echte vacature die vrijkomt of dat het in het andere geval gaat om een kandidaat met interesse in het directeurschap zonder dat er een concrete vacature op het oog is?

Immers, in in het eerste geval fungeert een dergelijk traject - indien men het mutatis mutandis vergelijkt met opleiding van een kandidaat-leraar - als een stage, terwijl dat in het tweede geval meer een loutere kijkstage is.

3. De omzendbrief omtrent de organisatie van een meelooptraject voor een kandidaat-directeur^[3] stelt dat niet de bedoeling kan zijn om gewoon maar eens iets anders te doen dan een 'kijkstage' en stelt letterlijk het volgende: "Een meelooptraject is niet bedoeld om een inrichtende macht de mogelijkheid te geven om tijdelijk een extra werkkraft in te schakelen om zo taken van de in dienst zijnde directeur(s) te verlichten of andere taken op te nemen. Tijdens een meelooptraject kan het betrokken personeelslid dus geen taken of opdrachten als directeur uitoefenen."

- a) In het geval van een vacature voor een directielid zou dit traject nochtans, naast een puur meelooptraject, ook meer als een voorbereidingstraject kunnen dienen en een uitgelezen kans kunnen zijn om het aspirant-directielid al enkele beperkte taken te laten doen.

Indien bij de evaluatie dergelijke opportuniteiten wenselijk geacht worden door de betrokken spelers, zal dan in de toekomst deze maatregel geschrapt worden om zodoende van het meelooptraject in bepaalde gevallen ook deels een voorbereidingstraject te maken?

- b) Hoe zal de controle gebeuren op deze maatregel zoals beschreven in de omzendbrief? Wat indien scholen het meelooptraject toch gebruiken om op die manier er een extra kracht bij te halen en de in functie zijnde directeur te ontlasten? Wordt het traject dan gewoonweg stopgezet of volgt hier nog een sanctie op?

4. Mag een leraar bij een openstaande vacature voor een directielid in de eigen school een meelooptraject volgen in de eigen school?

Ik vraag dit omdat bepaalde lerarenopleidingen als beleid hebben dat een student geen stage mag lopen in de school waar deze zelf heeft schoolgelopen wegens mogelijke vooroordelen (in positieve of in negatieve zin). Mutatis mutandis zou men deze opmerking ook kunnen maken in dit geval bij een dergelijk meelooptraject.

Een ander argument is dat een leraar die de kans heeft gekregen om een dergelijk traject te volgen bij meerdere kandidaten ter invulling van deze vacature een erg groot voordeel heeft ten opzichte van een of meerdere collega's die deze kans niet hebben gehad. Het aantal plaatsen voor een dergelijk meelooptraject is natuurlijk beperkt en men kan, als er pakweg vijf kandidaten binnen een lerarenkorps zijn voor deze vacature, ze niet allen een meelooptraject laten volgen in die school.

5. De kans bestaat dat schoolbesturen minder happig zullen zijn om een meelooptraject in te stellen voor kandidaten die uit loutere interesse dit traject willen volgen zonder dat er in de scholen van hun groep er meteen zicht is op een vacature voor directieleden. Veel directeurs zouden een dergelijke meelopende 'stagiair' ook als extra planlast kunnen ervaren.

Hoe wil de minister dat voorkomen?

^[1] Zoals getoond in antwoorden op de schriftelijke vragen van Jean-Jacques De Gucht (schriftelijke vraag nr. 581 van 2 juni 2020) en Elisabeth Meuleman (schriftelijke vraag nr. 679 van 3 juli 2020).

[2] Vraag om uitleg nr. 1900 (2020-2021)

[3] PERS/2021/03, geraadpleegd via

onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=15831

<https://data->

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 532 van 5 maart 2021
van **JAN LAEREMANS**

- 1-2. De inhoud en organisatie van een meelooptraject worden bepaald door het schoolbestuur of de scholengemeenschap die het traject zal aanbieden aan een of meerdere van haar personeelsleden of aan een zijinstromer.

We hebben in de regelgeving betreffende het tijdelijke project wel een aantal criteria opgenomen die het schoolbestuur of de scholengemeenschap moet hanteren bij deze organisatie en uitwerking. Die zijn trouwens ook opgenomen in de omzendbrief waar de Vlaams volksvertegenwoordiger naar verwijst in zijn vragen.

Maar bij die criteria hebben we bewust geen modeltraject of -trajecten vastgelegd voor de diverse mogelijke situaties, omdat we er van uitgaan dat het lokaal gevoerde beleid, de lokale noden én de uitgangspositie van de kandidaat zullen bepalen hoe dat traject er zal uitzien.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat zo'n traject best lokaal wordt uitgewerkt en afgestemd op de plaatselijke situatie en de 'startpositie' van de kandidaat.

Maar zoals ik ook al in mijn antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw Grosemans (vraag nr. 1900) meegaf, willen we schoolbesturen wel ondersteunen bij de uitwerking van hun meelooptraject. Daarom hebben we ondertussen een kortlopende opdracht toegekend aan de Karel de Grote Hogeschool voor de ontwikkeling van een onderbouwde inspiratiegids over jobshadowing voor leiderschap voor schoolbesturen en kandidaat-leidinggevendenden.

De opdracht is van start gegaan op 15 maart 2021 en loopt gedurende vier maanden, dus tot 15 juli 2021, zodat we deze inspiratiegids bij de start van volgend schooljaar ter beschikking kunnen stellen aan het onderwijsveld.

3. We doen een beroep op de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur voor de organisatie, uitwerking en implementatie van het meelooptraject. Het is niet de bedoeling om gericht te controleren hoe een traject daadwerkelijk ingevuld wordt.

Het tijdelijke project is trouwens nog maar net van start gegaan – het project loopt van 1 maart 2021 tot en met december 2022 – zodat het dan ook nog veel te vroeg is om nu al mogelijke conclusies te trekken en te bekijken wat we wel of niet anders zullen aanpakken als we het meelooptraject voor directeur zouden bestendigen.

Het tijdelijke project zal alleszins worden geëvalueerd met het oog op een eventuele verdere implementatie. Laat ons dus eerst en vooral dit project een kans geven om zich te bewijzen en de evaluatie afwachten om hier lessen uit te trekken en eventuele wijzigingen te bekijken.

4. Zoals ik al hiervoor heb aangegeven, behoort de organisatie en de uitwerking van het meelooptraject tot de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur of de scholengemeenschap en moet daarbij alleszins rekening gehouden worden met een aantal criteria. Een van die criteria is dat het meelooptraject kan plaatsvinden in een of meer instellingen van het schoolbestuur of van de scholengemeenschap. Het meelooptraject kan dus inderdaad in één school plaatsvinden en dat kan de eigen school van het personeelslid zijn.

We hebben in het besluit dat uitvoering geeft aan dit meelooptraject alleszins geen beperkende voorwaarden ingeschreven t.a.v. de kandidaten voor het meelooptraject.

5. De selectie van de kandidaten voor een meelooptraject is een bevoegdheid van het schoolbestuur of de scholengemeenschap die het traject organiseert. In de regelgeving hebben we wel opgenomen dat het schoolbestuur of de scholengemeenschap de selectiecriteria die ze zal hanteren, moet onderhandelen in het bevoegde lokale onderhandelingscomité.

Welke kandidaten uiteindelijk in aanmerking worden genomen, zal blijken uit de evaluatie van het tijdelijke project waar ik hiervoor al naar verwezen heb. Op dit aspect ga ik dus nu ook nog geen voorafnames doen.